సహకార వికాస సంస్థ

49వ వార్షిక నివేదిక

2023-24

సహవికాస/CDF

సహకార వికాస సంస్థ

55-1-131, సహవికాస కాలనీ, చింతగట్టు క్యాంపు వద్ద, హనుమకొండ - 506 015, తెలంగాణ

ఫోన్: 0870 - 298-2744

ఈమేల్: office@cdf-sahavikasa.net వెబ్‌సైట్: www.cdf-sahavikasa.net

ధర్మకర్తలు (31-03-2024 నాటికి)

1.	శ్రీమతి కె జయప్రద అధ్యక్షులు	మాజీ అధ్యక్షులు; నర్సంపేట మహిళా పొదుపు సమితి
2	శ్రీమతి ఎ రేవతి కోశాధికారి	అధ్యక్షులు; కొత్తకొండ మహిళా పొదుపు సమితి
3.	శ్రీమతి కె ధర్మావతి	మాజీ అధ్యక్షులు; మందపల్లి మహిళా పొదుపు సమితి
4.	శ్రీమతి వి భాగ్యమ్మ	మాజీ అధ్యక్షులు; బొల్లికుంట మహిళా పొదుపు సమితి
5.	శ్రీమతి జే దేవిక	మాజీ అధ్యక్షులు; ఉడుతగూడెం మహిళా పొదుపు సంఘం
6.	శ్రీమతి జి అరుణ	మాజీ అధ్యక్షులు; హుస్నాబాద్ మహిళా పొదుపు సమితి
7.	శ్రీమతి ఎ రమాదేవి	మాజీ అధ్యక్షులు; శంకరపట్నం మహిళా పొదుపు సమితి
8.	శ్రీమతి పి అరుణ	మాజీ అధ్యక్షులు; హుజురాబాద్ మహిళా పొదుపు సమితి
9.	శ్రీమతి యం ఉమ	అధ్యక్షులు; ఎల్కతుర్తి మహిళా పొదుపు సమితి
10.	శ్రీమతి జి విమల	మాజీ అధ్యక్షులు; రాజగోపాల్‌పేట మహిళా పొదుపు సమితి
11.	శ్రీమతి ఆర్ రాణి	అధ్యక్షులు; మడికొండ మహిళా పొదుపు సమితి
12.	శ్రీమతి ఇ విజయలక్ష్మి	మాజీ ఎగ్జిక్యూటివ్ ఆఫీసర్; సంగం లక్ష్మీబాయి విద్యాపీఠ్

సూచిక

1.	పొదుపు సంఘాలు	. . .	2
2.	శిక్షణా కార్యక్రమాలు	. . .	9
3.	పరిపాలన వ్యవహారాలు	. . .	10
4.	ఆర్థిక వ్యవహారాలు	. . .	10

సహకార వికాస సంస్థ

హనుమకొండ, తెలంగాణ

49వ వార్షిక నివేదిక: 2023-24

(1 ఏప్రిల్ 2023 నుండి 31 మార్చి 2024)

1975 లో సహకార సంఘాల అభివృద్ధికై పనిచేసేందుకు కొందరు వ్యక్తులు కలిసి సహకార వికాస సంస్థను (Cooperative Development Foundation (CDF)) ఏర్పాటు చేసారు. దీనిని సహవికాస అని కూడా వ్యవహరిస్తున్నారు. ఇది ఆంధ్రప్రదేశ్ సంఘాల నమోదు చట్టం 2001 (Andhra Pradesh Societies Registration Act 2001) పరిధిలో నమోదైనది. గ్రామాల సమీకృత అభివృద్ధికి అనగా సామాజిక మరియు ఆర్థిక అభివృద్ధికి సహకార సంఘాలు మంచి సాధనాలని సహవికాస నమ్మకం. 12కు మించని ఔత్సాహికులైన కార్యకర్తలు ఈ సహవికాసను నిర్వహిస్తున్నారు. ఇది ఒక లాభాపేక్షలేని స్వచ్ఛంద సంస్థ.

ఆశయం

1995లో అంతర్జాతీయ సహకార సమితి / సమాఖ్యచే (International Cooperative Alliance (ICA)) రూపొందించబడి, 2001లో ఐక్యరాజ్య సమితి (United Nations Organisation (UNO)) మరియు 2002లో అంతర్జాతీయ కార్మిక సమాఖ్య (International Labour Organisation (ILO)) లచే ధృవీకరించబడిన సహకార సిద్ధాంతాన్ని, సూత్రాలను ఆధారంగా చేసుకొని, బాధ్యతతో, అధికార వికేంద్రీకరణతో, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో స్వయం సహాయం, పరస్పర సహాయం ప్రాతిపదికలుగా, స్థానిక వనరులను సమర్థవంతంగా సమీకరిస్తూ, పెంపు చేస్తూ పనిచేసే సంస్థలుగా సహకార సంఘాలు పనిచేయడానికి అనుకూలమైన వాతావరణాన్ని కల్పించడమే సహవికాస ఆశయం.

సహవికాస-సహకార చట్టం

సహకార భావన అనేది ఉమ్మడి కుటుంబాలలో, సాంప్రదాయక గ్రామీణ సంస్థలలో ఒక ముఖ్యమైన అంశం. మనదేశంలో బ్రిటీష్ ప్రభుత్వం ప్రవేశపెట్టిన 1904 సహకార చట్టం వల్ల సహకార రంగం అధికారికంగా గుర్తించబడినది.

అవిభాజ్య ఆంధ్రరాష్ట్రంలో 1964లో ఆంధ్రప్రదేశ్ సహకార సంఘాల చట్టం 1964 (APCS Act 1964) అమలులోకి వచ్చింది. ఆనాటికే భారతదేశంలో బ్రిటిష్ ప్రభుత్వంచే అమలులోకి వచ్చిన చట్టం ఒకటి, మద్రాసు పరగణాలో భాగమైన నిజాం ప్రభుత్వంచే అమలులో ఉన్న చట్టం మరొకటి, మొత్తంగా రెండు సహకార చట్టాలు కొనసాగుతుండేవి. సహకార సంఘాలలో స్వతంత్రత మరియు ప్రజాస్వామ్యాన్ని పెంపొందించే విధంగా చట్టంలో మార్పులు, జవాబుదారీతనాన్ని సూచించే నిబంధనలను చేర్చాలని, ప్రభుత్వాన్ని కోరుతూ వీడని పట్టుదలతో సహవికాస ఉద్యమాన్ని చేపట్టింది. ప్రణాళికా సంఘ నిర్దిష్టమైన కోరిక మేరకు నమూనా సహకార బిల్లును సహవికాస తయారుచేసింది. ఇది బ్రహ్మప్రకాశ్ కమిటీ చర్చించేందుకు ఆధారం అయ్యింది. బ్రహ్మప్రకాశ్ కమిటీ (1991) నివేదిక, రామకృష్ణయ్య కమిటీ (1994) నివేదికల ఆధారంగా 1994లో ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వం ఈ బిల్లును ప్రవేశపెట్టింది. ఈ బిల్లే 1995లో ఆంధ్రప్రదేశ్ పరస్పర సహాయక సహకార సంఘాల చట్టం 1995గా (1995 మ్యాక్స్ చట్టం) అమలులోకి వచ్చింది. దీనినే సరళీకృత లేదా సమాంతర చట్టం అని అంటున్నాము. ఈ చట్టంలో ఉన్న ప్రత్యేకత ఏమిటనగా ఈ చట్టం ప్రపంచంలోనే సహకార రంగంలో అమలు చేయబడిన మొట్టమొదటి సమాంతర చట్టం. ఈ చట్టాన్ని అమలులోకి

తెచ్చినందువల్ల ఈ ఘనత ఆంధ్రప్రదేశ్ ప్రభుత్వానికే చెందుతుంది. సహకార సిద్ధాంతాన్ని అమలులోకి తేగల, నిజమైన సహకార స్ఫూర్తిని అందించగలిగినది ఈ చట్టం. ఈ చట్టాన్ని అమలులోనికి తేవడంలో సహవికాస విశేషమైన కృషిని సల్పినది.

ఆంధ్రరాష్ట్రాన్ని ఆదర్శంగా తీసుకుని సరళీకృత చట్టాన్ని తమ రాష్ట్రంలో కూడా అమలుచేసుకోవాలని అనుకున్న రాష్ట్రాలను సహవికాస ప్రోత్సహించింది. అటువంటి రాష్ట్రాలు ఉపయోగించుకోవడానికి రిఫరెన్షియల్ బిల్ 2001ని సహవికాస తయారుచేసింది.

సహవికాస-సహకార సంఘాలు

సహకార సూత్రాలకనుగుణంగా సభ్యుల జీవన ప్రమాణాలను ప్రత్యేకించి సామాజిక మరియు ఆర్థిక ప్రమాణాలను మెరుగుపరిచేందుకు ఏర్పడే సంస్థలే సహకార సంఘాలు, ఈ సంఘాలు మాత్రమే సంఘ సభ్యులందరికి సమానావకాశాలను అందించగలవు. గ్రామీణ ప్రాంత మహిళలకు పొదుపు చేసుకోవాలనే కోరిక, స్థోమత ఉన్నది. కనుక గ్రామీణ మహిళలు ముందుకు వచ్చేందుకు పొదుపు సంఘాల, సమితుల ఏర్పాటుకు సహవికాస నాంది పలికింది. ఇందుకై గ్రామీణ ప్రజలు పొదుపులు చేసుకుని, వాటి ద్వారా లబ్ధిని పొందేందుకు, తామే నియంత్రించుకునే మహిళా పొదుపు సంఘాలను మొదటగా సహవికాస ఏర్పాటు చేసింది. అదే విధంగా పురుషుల పొదుపు సంఘాలను కూడా సహవికాస ఏర్పాటు చేసింది. నేటికి వరంగల్ ప్రాంతంలోని 300 గ్రామాలలో 574 పొదుపు సహకార సంఘాలను సహవికాస ఏర్పాటు చేసింది. వీటిని "స్వకృషి పొదుపు సహకార సంఘాలు"గా పిలుస్తున్నాము.

ఆశయ సాధనకు 2023-24లో సహవికాస చేపట్టిన కార్యక్రమాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

- తన క్షేత్రపరిధి అయిన తెలంగాణలోని వరంగల్ చుట్టుప్రక్కల గ్రామాలలో మ్యాక్స్ చట్టపరిధిలో స్వకృషి సహకార సంఘాల ఏర్పాటుకు ప్రోత్సాహం.
- స్వకృషి సహకార సంఘాలను అధ్యయనం చేయుటకు వచ్చే, తన క్షేత్ర పరిధికాని జిల్లాలలోని, రాష్ట్రాలలోని స్థానిక స్వచ్ఛంద సంస్థలకు, ప్రతినిధులకు శిక్షణ.

పై కార్యక్రమాల నిర్వహణకు సహవికాసలోని వివిధ విభాగాలు చేపట్టిన కార్యక్రమాలను, సహవికాసతో సంబంధం ఉన్న స్వకృషి సహకార సంఘాల ప్రగతిని ఈ నివేదికలో క్లుప్తంగా పొందుపరచడమైనది.

1. పొదుపు సంఘాలు

వరంగల్, హనుమకొండ, కరీంనగర్, జనగామ, సిద్ధిపేట జిల్లాలలోని గ్రామీణ ప్రాంతాలలోని మహిళలు, పురుషులు సహవికాసలోని పొదుపు విభాగ సహకారంతో పొదుపు సంఘాలను ఏర్పాటు చేసుకున్నారు. ఈ సంఘాలకు తగిన సలహా సూచనలను, శిక్షణలను ఈ విభాగం అందిస్తున్నది. పొదుపు సంఘాల ముఖ్య ఉద్దేశాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

- గ్రామీణ ప్రాంతాలలో ఒక క్రమ పద్ధతిలో నియమిత పొదుపు చేసుకునే అవకాశం, అదేవిధంగా అవిరత, నిర్ణీత, సాధారణ పొదుపులు చేసుకొనే అవకాశం.
- ఆర్థిక అవసరాలకు నియమిత, అవిరత, నిర్ణీత పొదుపుల ఆధారంగా అప్పులు పొందే అవకాశం.

- నెలలో కనీసం ఒక రోజు సంపాదనను పొదుపు చేయడం వలన వృద్ధాప్యంలో ఇతరులపై ఆధారపడకుండా జీవితాన్ని స్వతంత్రంగా గడపగలిగే అవకాశం.

1.1. మహిళా పొదుపు సంఘాలు

మహిళా పొదుపు సంఘాల, సమితుల ఆర్థిక సంవత్సరం 1 జనవరిన ప్రారంభమై 31 డిసెంబర్‌కు ముగియును. 31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 338 మహిళా పొదుపు సంఘాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘాలలో 1,53,730 మహిళా సభ్యులు ఉన్నారు. ఈ సంఘాలు 29 మహిళా సమితులను ఏర్పాటు చేసుకొని తమ సభ్యులకు సేవలనందిస్తున్నాయి.

సమితుల సాధారణ మహాసభలు

సమితిలోని సభ్యసంఘాల పాలకవర్గ సభ్యులందరూ సమితి మహాసభ. ఉపవిధులను అనుసరించి సమితులు 30 నవంబర్‌లోపు సాధారణ మహాసభలను జరుపుకోవాలి. కొన్ని అసాధారణ పరిస్థితుల వలన సమితులు సాధారణ మహాసభలను నిర్వహించుకోలేదు.

సంఘాల వార్షిక మహాసభలు

31 డిసెంబర్ 2023నాటికి 29 సమితులలో 338 సంఘాలు కలవు. ఉపవిధులననుసరించి సంఘాలు 31 మార్చిలోపు వార్షిక మహాసభలను జరుపుకోవాలి. రూపొందించుకున్న ఉపవిధులను అనుసరించి 335 సంఘాలు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకున్నాయి. 3 సంఘాలు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకోలేకపోయినాయి. అందుకుగల కారణాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

1. మహిళా పొదుపు సంఘాలలో లావాదేవీలు జరగకపోవడం
2. మహిళా పొదుపు సంఘాల పాలకవర్గాలు తమ బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించకపోవడం
3. మహిళా పొదుపు సంఘ గణకులు సకాలంలో ముగింపు లెక్కల పట్టికలను తయారు చేయకపోవడం

42 మహిళా సంఘాల వార్షిక మహాసభలలో సహవికాస ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. సంఘాల, సమితుల పాలకవర్గం సమర్పించిన వార్షిక నివేదికలలో గమనించవలసిన అంశాలను సహవికాస ప్రతినిధులు సభ్యుల దృష్టికి తీసుకుని రావడం జరిగింది. స్వకృషి పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతుల గురించి, భీమా పథకాల స్వయంపోషకత్వం గురించి సభ్యులకు వివరించడమైనది.

సమితుల వార్షిక మహాసభలు

31 మార్చి 2024 నాటికి 29 సమితులకు గాను 29 సమితులు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకున్నాయి. ఈ మహాసభలలో సహవికాస ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. సమితి మహాసభలలో మహాసభ అనంతరం సమితి పాలకవర్గాలు సమితి అధ్యక్షులను, ఉపాధ్యక్షులను ఎన్నుకుంటాయి. 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 3 మహిళా పొదుపు సమితులలో అధ్యక్షుల పదవికి రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి.

సంఘాలలో ఎన్నికలు

ఉపవిధులను అనుసరించి రోటేషన్ పద్ధతిలో ఖాళీ అయ్యే 4 పాలకవర్గ స్థానాలకు 4 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 18 మహిళా పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి. అదే విధంగా సంఘాల అధ్యక్షుల పదవికి 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 35 మహిళా పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి. సంఘ ఉపాధ్యక్ష పదవికి 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 12 మహిళా పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి.

మహిళా పొదుపు సంఘాలలో జరిగే ఎన్నికలకు సమితి ప్రతినిధులు ఎన్నికల అధికారులుగా, మహిళా పొదుపు సమితులలో జరిగే ఎన్నికలకు సహవికాస ప్రతినిధులు ఎన్నికల అధికారులుగా వ్యవహరించి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరిగేలా చూసారు.

మహిళా పొదుపు సంఘాలలో సభ్యులు అప్పుపై చెల్లించిన వడ్డీ, సంఘాలు సభ్యులకు ఇచ్చిన బోనస్ వివరాలు:

సంఘాల ప్రారంభం నుండి సభ్యులు అప్పుపై చెల్లించే వడ్డీ రేట్లను మహిళా పొదుపు సంఘాలు తగ్గించుకున్నాయి. సంఘ సొంత నిధుల ఆధారంగా ఈ తగ్గింపు జరుగుతున్నది. అలాగే మహిళా పొదుపు సంఘాలలో సభ్యులకు ఇస్తున్న బోనస్ ప్రతీ సంవత్సరం మారుతూ వస్తున్నది.

ఎన్ని మహిళా పొదుపు సంఘాలలో ఏ వడ్డీ రేటు అమలులో ఉన్నది, ఎన్ని సంఘాలలో ఏ బోనస్ శాతాన్ని మహిళా పొదుపు సంఘాల సభ్యులకు ఇచ్చినవో ఆ వివరాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

అప్పుపై వడ్డీ శాతం	2022							2023						
	మహిళా పొదుపు సంఘాలు	సభ్యులు	బోనస్ శాతం					మహిళా పొదుపు సంఘాలు	సభ్యులు	బోనస్ శాతం				
			0	1-5	6-8	9-11	12-14			0	1-5	6-8	9-11	12-14
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*
18%	13	2,888	3	5	4	1	0	11	2,638	3	6	2	0	0
12%	237	1,02,389	13	110	74	36	4	219	93,027	15	94	92	16	2
9%	79	47,121	1	33	33	12	0	108	58,065	1	45	57	4	1
మొత్తం	**329**	**1,52,398**	**17**	**148**	**111**	**49**	**4**	**338**	**1,53,730**	**19**	**145**	**151**	**20**	**3**

- 2022లో 4% మహిళా పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 18% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 3%కి తగ్గాయి
- 2022లో 72% మహిళా పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 12% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 65%కి తగ్గాయి.
- 2022లో 24% మహిళా పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 9% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 32%కి పెరిగాయి.

మహిళా పొదుపు సమితులు సభ్యసంఘాలకు ఇచ్చే నియమిత పొదుపులపై వడ్డీ వివరాలు:

అప్పుపై వడ్డీ శాతం	2022						2023					
	మొత్తం సమితులు	సమితులు	బోనస్ శాతం				మొత్తం సమితులు	సమితులు	బోనస్ శాతం			
			2-3	4-6	7-9	10-12			2-3	4-6	7-9	10-12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
11%	29	29	14	8	5	2	29	29	14	9	6	0

- 2022లో 29 మహిళా పొదుపు సమితులకు గాను 29 సమితులు తమ సభ్య సంఘాలకు నియమిత పొదుపుపై వడ్డీ చెల్లించినాయి.
- 2023లో 29 మహిళా పొదుపు సమితులకు గాను 29 సమితులు తమ సభ్య సంఘాలకు నియమిత పొదుపుపై వడ్డీ చెల్లించినాయి.

కంప్యూటరీకరణ

31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 29 మహిళా పొదుపు సమితులు లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. ఈ సమితులలో 338 మహిళా పొదుపు సంఘాలున్నాయి. వీటిలో 272 మహిళా పొదుపు సంఘాలు తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. 254 మహిళా పొదుపు సంఘాలు కంప్యూటర్లను కొనుగోలు చేసి తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. 18 మహిళా పొదుపు సంఘాలు సమితి కంప్యూటర్ ద్వారా తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. మిగిలిన 66 మహిళా పొదుపు సంఘాలు తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకోలేదు.

కంప్యూటరీకరణ జరిగిన సమితుల, సంఘాల లెక్కల పారదర్శకత కోసం 29 మహిళా పొదుపు సమితులలో కంప్యూటర్ జమ రశీదులను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ సమితుల పరిధిలోని 254 మహిళా పొదుపు సంఘాలు వారి సభ్యులతో లావాదేవీలను జరిపిన వెంటనే, ఎప్పటికప్పుడు కంప్యూటర్ జమ రశీదులను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ కంప్యూటర్ జమరశీదు జారీ వలన సభ్యులకు వారి పేరున నాటి వరకు ఉన్న పొదుపు, అప్పు నిల్వల మొత్తాలు జమరశీదులో చూపబడుతున్నాయి. అంతేకాకుండా ఈ జమరశీదుల జారీ వలన బినామీ అప్పులను కూడా నియంత్రించే అవకాశం ఏర్పడుతున్నది.

నూతన సాఫ్ట్‌వేర్

31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 254 మహిళా పొదుపు సంఘాలలో నూతన సాఫ్ట్‌వేర్ సేవలను వినియోగించుకుంటున్నాయి.

సంఘాలు, సమితులు లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకోవడం ద్వారా సంఘ లెక్కలలో ఖచ్చితత్వాన్ని సాధించగలిగినారు. అలాగే సకాలంలో వార్షిక లెక్కలను, నివేదికలను తయారు చేసుకోగలుగుతున్నాయి. తద్వారా సంఘ ప్రగతిని విశ్లేషించి సంఘాలను మరింత మెరుగ్గా నడిపించుటకై ప్రణాళికలను రచించుకోగలుగుతున్నాయి.

1.2. పురుషుల పొదుపు సంఘాలు

పురుషుల పొదుపు సంఘాల, సమితుల ఆర్థిక సంవత్సరం 1 జనవరిన ప్రారంభమై 31 డిసెంబర్‌కు ముగియును. 31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 236 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు ఉన్నాయి. ఈ సంఘాలలో 1,10,797 పురుషులు సభ్యులుగా ఉన్నారు. ఈ సంఘాలు 21 పురుషుల సమితులను ఏర్పాటు చేసుకొని తమ సభ్యులకు సేవలనందిస్తున్నాయి.

సమితుల సాధారణ మహాసభలు

సమితిలోని సభ్యసంఘాల పాలకవర్గ సభ్యులందరూ సమితి మహాసభ. ఉపవిధులను అనుసరించి సమితులు 30 నవంబర్‌లోపు సాధారణ మహాసభలను జరుపుకోవాలి. కొన్ని అసాధారణ పరిస్థితుల వలన సమితులు సాధారణ మహాసభలను నిర్వహించుకోలేదు.

సంఘాల వార్షిక మహాసభలు

31 డిసెంబర్ 2023నాటికి 21 సమితులలో 236 సంఘాలు కలవు. ఉపవిధులననుసరించి సంఘాలు 31 మార్చిలోపు వార్షిక మహాసభలను జరుపుకోవాలి. రూపొందించుకున్న ఉపవిధులను అనుసరించి 232 సంఘాలు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకున్నాయి. 4 సంఘాలు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకోలేకపోయినాయి. అందుకుగల కారణాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

1. పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో లావాదేవీలు జరగకపోవడం
2. పురుషుల పొదుపు సంఘాల పాలకవర్గాలు తమ బాధ్యతలను సక్రమంగా నిర్వర్తించకపోవడం
3. పురుషుల పొదుపు సంఘ గణకులు సకాలంలో ముగింపు లెక్కల పట్టికలను తయారు చేయకపోవడం

24 పురుషుల సంఘాల వార్షిక మహాసభలలో సహవికాస ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. సంఘాల, సమితుల పాలకవర్గం సమర్పించిన వార్షిక నివేదికలలో గమనించవలసిన అంశాలను సహవికాస ప్రతినిధులు సభ్యుల దృష్టికి తీసుకుని రావడం జరిగింది. స్వకృషి పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతుల గురించి, భీమా పథకాల స్వయంపోషకత్వం గురించి సభ్యులకు వివరించడమైనది.

సమితుల వార్షిక మహాసభలు

31 మార్చి 2024 నాటికి 21 సమితులకు గాను 21 సమితులు వార్షిక మహాసభలను నిర్వహించుకున్నాయి. ఈ మహాసభలలో సహవికాస ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు. సమితి మహాసభలలో మహాసభ అనంతరం సమితి పాలకవర్గాలు సమితి అధ్యక్షులను, ఉపాధ్యక్షులను ఎన్నుకుంటాయి. 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 7 పురుషుల పొదుపు సమితులలో అధ్యక్షుల పదవికి రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి. 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 5 పురుషుల పొదుపు సమితులలో ఉపాధ్యక్షుల పదవికి రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి.

సంఘాలలో ఎన్నికలు

ఉపవిధులను అనుసరించి రోటేషన్ పద్ధతిలో ఖాళీ అయ్యే 4 పాలకవర్గ స్థానాలకు 4 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 39 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి. అదే విధంగా సంఘాల అధ్యక్షుల

పదవికి 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 53 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి. సంఘ ఉపాధ్యక్ష పదవికి 1 కంటే ఎక్కువ నామినేషన్‌లు వచ్చిన 19 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు రహస్య బ్యాలెట్ పద్ధతిలో ఎన్నికలను నిర్వహించుకున్నాయి.

పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో జరిగే ఎన్నికలకు సమితి ప్రతినిధులు ఎన్నికల అధికారులుగా, పురుషుల పొదుపు సమితులలో జరిగే ఎన్నికలకు సహవికాస ప్రతినిధులు ఎన్నికల అధికారులుగా వ్యవహరించి ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో ఎన్నికలు జరిగేలా చూసారు.

పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో సభ్యులు అప్పుపై చెల్లించిన వడ్డీ, సంఘాలు సభ్యులకు ఇచ్చిన బోనస్ వివరాలు:

సంఘాల ప్రారంభం నుండి సభ్యులు అప్పుపై చెల్లించే వడ్డీ రేట్లను పురుషుల పొదుపు సంఘాలు తగ్గించుకున్నాయి. సంఘ సొంత నిధుల ఆధారంగా ఈ తగ్గింపు జరుగుతున్నది. అలాగే పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో సభ్యులకు ఇస్తున్న బోనస్ ప్రతీ సంవత్సరం మారుతూ వస్తున్నది.

ఎన్ని పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో ఏ వడ్డీ రేటు అమలులో ఉన్నది, ఎన్ని సంఘాలలో ఏ బోనస్ శాతాన్ని పురుషుల పొదుపు సంఘాల సభ్యులకు ఇచ్చినవో ఆ వివరాలు కింది విధంగా ఉన్నాయి:

అప్పుపై వడ్డీ శాతం	2022							2023						
	పురుషుల పొదుపు సంఘాలు	సభ్యులు	బోనస్ శాతం					పురుషుల పొదుపు సంఘాలు	సభ్యులు	బోనస్ శాతం				
			0	1-5	6-8	9-11	12-14			0	1-5	6-8	9-11	12-14
1	*2*	*3*	*4*	*5*	*6*	*7*	*8*	*9*	*10*	*11*	*12*	*13*	*14*	*15*
18%	11	3,411	3	4	4	0	0	8	2,191	0	3	3	2	0
12%	173	78,009	2	49	88	33	1	167	75,468	8	71	70	18	0
9%	48	27,658	0	10	35	3	0	61	33,138	0	25	32	4	0
మొత్తం	**232**	**1,09,078**	**5**	**63**	**127**	**36**	**1**	**236**	**1,10,797**	**8**	**99**	**105**	**24**	**0**

- 2022లో 5% పురుషుల పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 18% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 3%కి తగ్గాయి
- 2022లో 75% పురుషుల పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 12% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 71%కి తగ్గాయి.
- 2022లో 21% పురుషుల పొదుపు సంఘాలు, సభ్యులు తీసుకున్న అప్పుపై 9% వడ్డీని వసూలు చేయగా, 2023లో ఇవి 26%కి పెరిగాయి.

పురుషుల పొదుపు సమితులు సభ్యసంఘాలకు ఇచ్చే నియమిత పొదుపులపై వడ్డీ వివరాలు:

అప్పుపై వడ్డీ శాతం	2022						2023					
	మొత్తం సమితులు	సమితులు	బోనస్ శాతం				మొత్తం సమితులు	సమితులు	బోనస్ శాతం			
			2-3	4-6	7-9	10-12			2-3	4-6	7-9	10-12
1	2	3	4	5	6	7	8	9	10	11	12	13
11%	21	21	16	4	1	0	21	21	19	2	0	0

- 2022లో 21 పురుషుల పొదుపు సమితులకు గాను 21 సమితులు తమ సభ్య సంఘాలకు నియమిత పొదుపుపై వడ్డీ చెల్లించినాయి.
- 2023లో 21 పురుషుల పొదుపు సమితులకు గాను 21 సమితులు తమ సభ్య సంఘాలకు నియమిత పొదుపుపై వడ్డీ చెల్లించినాయి.

కంప్యూటరీకరణ

31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 21 పురుషుల పొదుపు సమితులు లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. ఈ సమితులలో 236 పురుషుల పొదుపు సంఘాలున్నాయి. వీటిలో 182 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. 174 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు కంప్యూటర్లను కొనుగోలు చేసి తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. 8 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు సమితి కంప్యూటర్ ద్వారా తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకున్నాయి. మిగిలిన 54 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు తమ లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకోలేదు.

కంప్యూటరీకరణ జరిగిన సమితుల, సంఘాల లెక్కల పారదర్శకత కోసం 21 పురుషుల పొదుపు సమితులలో కంప్యూటర్ జమ రశీదులను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ సమితుల పరిధిలోని 174 పురుషుల పొదుపు సంఘాలు వారి సభ్యులతో లావాదేవీలను జరిపిన వెంటనే, ఎప్పటికప్పుడు కంప్యూటర్ జమ రశీదులను జారీ చేయడం జరుగుతున్నది. ఈ కంప్యూటర్ జమరశీదు జారీ వలన సభ్యులకు వారి పేరున నాటి వరకు ఉన్న పొదుపు, అప్పు నిల్వల మొత్తాలు జమరశీదులో చూపబడుతున్నాయి. అంతేకాకుండా ఈ జమరశీదుల జారీ వలన బినామీ అప్పులను కూడా నియంత్రించే అవకాశం ఏర్పడుతున్నది.

నూతన సాఫ్ట్‌వేర్

31 డిసెంబర్ 2023 నాటికి 174 పురుషుల పొదుపు సంఘాలలో నూతన సాఫ్ట్‌వేర్ సేవలను వినియోగించుకుంటున్నాయి.

సంఘాలు, సమితులు లెక్కలను కంప్యూటరీకరణ చేసుకోవడం ద్వారా సంఘ లెక్కలలో ఖచ్చితత్వాన్ని సాధించగలిగినారు. అలాగే సకాలంలో వార్షిక లెక్కలను, నివేదికలను తయారు చేసుకోగలుగుతున్నాయి. తద్వారా సంఘ ప్రగతిని విశ్లేషించి సంఘాలను మరింత మెరుగ్గా నడిపించుటకై ప్రణాళికలను రచించుకోగలుగుతున్నాయి.

భీమా పథకాలు

స్వకృషి పొదుపు సంఘాలలో సభ్యుల నిధులు రోజురోజుకు పెరుగుతున్నందున అప్పు అర్హత కూడా పెరుగుతున్నది. అప్పు తీసుకున్న సభ్యులు సంఘానికి అప్పును తిరిగి చెల్లించకముందే మరణించిన సందర్భంలో అప్పుభారం కుటుంబ సభ్యులపై, జమానతుదారులపై పడకుండా, సంఘానికి రానిబాకీలు ఏర్పడకుండా ఉండుటకు అభయనిధి, సామూహిక నిధి పథకాలను సమితులు నిర్వహిస్తున్నాయి. సభ్యులు మరణించినపుడు వారి అప్పును తీర్చుటకు ఈ రెండు భీమా పథకాలు ఉపయోగపడుతున్నాయి.

ప్రాంతీయ సమావేశాలు

స్వకృషి సహకార ఉద్యమ పరిధిని 6 ప్రాంతాలుగా పరిగణించుకొని ఆ ప్రాంతంలోని మహిళా, పురుషుల పొదుపు సమితుల అధ్యక్షులు, పర్యవేక్షకుల, గణకులతో ప్రాంతీయ సమావేశాలను నిర్వహించుకుంటున్నాము. ఆ ప్రాంతంలోని మహిళా పొదుపు సమితి పరిధిలోని సంఘాలలో స్వకృషి మహిళా పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతులు, అలాగే పురుషుల పొదుపు సమితి పరిధిలోని సంఘాలలో స్వకృషి పురుషుల పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతులను ఆచరించే వాతావరణాన్ని కల్పించడం, అలాగే ఆ ప్రాంతంలో ఎదురౌతున్న సమస్యలను, సవాళ్ళను దృష్టిలో ఉంచుకొని వాటికి పరిష్కార మార్గాలను నిర్ణయించుకోవాలనేదే ఈ ప్రాంతీయ సమావేశాల ఉద్దేశ్యం. 31-03-2023 నాటికి 28 మహిళా, 20 పురుషుల సమితుల నుండి 139 ప్రతినిధులు 6 ప్రాంతాలు సమావేశాలలో పాల్గొన్నారు.

శిక్షణలు

సంఘాలలో ఎదురౌతున్న సమస్యలను పరిష్కరించేందుకు ఏ పద్ధతులనైతే రూపొందించుకుంటున్నామో వాటినే స్వకృషి పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతులు అంటున్నాము. ఈ పద్ధతులపై అవగాహన పెరిగేందుకు శిక్షణలు ఉపయోగపడతాయి. దీనిని దృష్టిలో ఉంచుకొని పొదుపు సంఘాల, సమితుల ప్రతినిధులకు సహవికాస శిక్షణలను ఇస్తున్నది. సంఘాల లెక్కల నిర్వహణ, సంఘ ఉపవిధులు, సంఘ లెక్కల ఆడిట్, సంఘ లెక్కల కంప్యూటరీకరణ మొదలగు అంశాలపై స్వకృషి సంఘాల, సమితుల ప్రతినిధులకు సహవికాస శిక్షణలను ఇచ్చింది. ఈ సంవత్సరంలో 81 శిక్షణా కార్యక్రమాలను 158 రోజులలో నిర్వహించింది. ఈ శిక్షణల వలన స్వకృషి పొదుపు ఉద్యమ పద్ధతుల అమలుపై అవగాహన పెరిగి సంఘాల నిర్వహణ సులభమవుతున్నదని శిక్షణలలో పాల్గొన్న ప్రతినిధులు అభిప్రాయపడినారు.

2. శిక్షణా కార్యక్రమాలు

సహవికాస క్షేత్రపరిధిలోని సహకార సంఘాల ప్రతినిధులకు, దేశంలోని ఇతర ప్రాంతాల (సహవికాస క్షేత్రపరిధి కాని) నుండి స్వకృషి సహకార సంఘాలను సందర్శించుటకు, అధ్యయనం చేయుటకు వచ్చిన వారికి సహవికాస శిక్షణా కేంద్రంలో శిక్షణలను

నిర్వహించడం జరుగుతున్నది. 2023-24లో జరిగిన శిక్షణా కార్యక్రమాలు, కార్యశాలలు, అధ్యయన పర్యటనల వివరాలు ఈ క్రింది విధంగా ఉన్నాయి:

క్ర.సం	విభాగం	హాజరైన ప్రతినిధులు	కార్యక్రమాలు
1.	పొదుపు సంఘాలు	3,052	82
2.	పరిపాలన మరియు లెక్కలు	158	11

శిక్షణా కేంద్రంలో కార్యక్రమాలను నిర్వహించుకునేవారికి అనుకూలంగా ఉండేందుకు ఆధునిక శిక్షణా పరికరాలను ఏర్పాటు చేయడమైనది. 2023-24లో శిక్షణా కేంద్రంలో సగటున నెలలో 8 రోజులు, 8 కార్యక్రమాలలో 35 మంది ప్రతినిధులు పాల్గొన్నారు.

3. పరిపాలన వ్యవహారాలు

2023-24లో సహవికాస కార్యవర్గం 3 సార్లు సమావేశమై సహవికాస కార్యక్రమాలలో, విధాన నిర్ణయాలలో తన సలహాలు, సూచనలు చేస్తూ, తగు నిర్ణయాలు తీసుకున్నది. సలహాదారు వికాసాధికారులతో ప్రతీనెల సమావేశమై వివిధ విభాగాలలో జరుగుతున్న కార్యక్రమాలు, ఎదుర్కొంటున్న సవాళ్ళను సమీక్షించి వాటి పరిష్కారానికి తగిన సలహాలు, సూచనలను ఇచ్చి సహవికాస కార్యక్రమాలు సక్రమంగా, త్వరితంగా జరుగుటకు సహకరిస్తున్నారు.

సహవికాస క్షేత్రపరిధిలోని స్వకృషి పొదుపు సంఘాల అధ్యక్షులందరితో "స్వకృషి సహకారుల వార్షిక సదస్సు"లను సహవికాస నిర్వహించింది. ఈ సదస్సులలో సహకారులు సంఘాల నిర్వహణలో తమ అనుభవాలను వ్యక్తపరిచినారు.

4. ఆర్థిక వ్యవహారాలు

2023-24లో సహవికాస మొత్తం ఖర్చును తన సొంత ఆదాయం నుండి వెచ్చించుట జరిగింది. ఈ సంవత్సరములో సహవికాస తన కార్యక్రమాల కొరకు చేసిన మొత్తం ఖర్చులు రూ 118 లక్షలు. ఈ సంవత్సరంలో సహవికాస ఆదాయం రూ 148 లక్షలు. ఈ ఆర్థిక సంవత్సరములో వచ్చిన వ్యయంపై ఆదాయం మిగులు రూ 30 లక్షలు కలవు.

లెక్కలలోని దోషాలను ఎప్పటికప్పుడు తెలుసుకొనుటకు మరియు లెక్కల పారదర్శకతను సాధించుట కొరకు సహవికాస ధర్మకర్తల మండలి పర్యవేక్షణలో సహవికాస లెక్కల నెలవారీ అంతర్గత తనిఖీ ఎప్పటికప్పుడు జరుగుచున్నది. 2023-24 సంవత్సరపు లెక్కలు రాజు కొయ్యల అండ్ అసోసియేట్స్, చార్టర్డ్ అకౌంటెంట్స్, వరంగల్ వారిచే ఆడిట్ చేయబడినది.

సహకార వికాస సంస్థ, హనుమకొండ

సంక్షిప్త ఆస్తి, బాధ్యతల పట్టిక 31.03.2024

2022-23	బాధ్యతలు	2023-24	2022-23	ఆస్తులు	2023-24
1	2	3	4	5	6
11,94,73,406	1. మూలధనం	12,90,27,899	2,14,78,665	1. స్థిరాస్తులు	2,17,45,665
1,61,85,404	2. సహకార చక్రనిధి	1,61,85,404	16,73,33,446	2. బ్యాంకులలో	17,21,33,446
1,68,00,000	3. సహకార విద్యానిధి	1,68,00,000	89,93,620	3. రావలసిన ఇతరాలు	95,87,504
3,97,03,234	4. ఇతర నిధులు	4,01,55,214	44,27,795	4. నగదు, బ్యాంకులలో	79,95,342
5,42,650	5. చెల్లించవలసినవి	5,92,949			
51,50,957	6. లోన్స్	43,22,616			
43,77,875	7. కార్పస్ నిధి	43,77,875			
20,22,33,526	మొత్తం	**21,14,61,957**	**20,22,33,526**	మొత్తం	**21,14,61,957**

సంక్షిప్త ఆదాయ, వ్యయాల పట్టిక 31.03.2024 (01-04-2023 నుండి 31-03-2024)

2022-23	వ్యయం	2023-24	2022-23	ఆదాయం	2023-24
1	2	3	4	5	6
84,99,634	1. కార్యక్రమాలు	1,03,30,654	10,600	1. సంప్రదింపుల రుసుం	56,100
13,23,901	2. పరిపాలన	10,91,960	77,35,585	2. బ్యాంకుల నుండి వడ్డీ	97,75,905
4,29,045	3. తరుగుదల	4,51,980	45,98,556	3. ఇతర ఆదాయం	50,51,860
20,92,161	4. వ్యయంపై ఆదాయం మిగులు	30,09,271			
1,23,44,741	మొత్తం	**1,48,83,865**	**1,23,44,741**	మొత్తం	**1,48,83,865**

గమనిక: అన్ని వివరములు కలిగియుండి, ఆడిట్ చేయబడిన (1) జమా, ఖర్చుల (2) ఆదాయ, వ్యయాల (3) ఆస్తి, బాధ్యతల పట్టికల నుండి పై రెండు సంక్షిప్త పట్టికలు తయారు చేయబడినవి. చదువరులు ఎవ్వరు కోరిన, అన్ని వివరములు కలిగియున్న పట్టికలు వెంటనే అందజేయబడును.

సహవికాస సిబ్బంది

(31 మార్చి 2024 వరకు)

పొదుపు సంఘాల విభాగం

1. **కె లక్ష్మణ్**, మేనేజర్
2. **జి రాజశ్రీ**, వికాస అధికారి
3. **సిహెచ్ సుమలత**, వికాస అధికారి
4. **సిహెచ్ రవీందర్**, వికాస అధికారి
5. **పి నవీన్**, వికాస అధికారి
6. **పి కవిత**, వికాస అధికారి
7. **యస్ విజయ్‌కుమార్**, కంప్యూటర్ అధికారి
8. **జి స్వప్న**, డెస్క్ అధికారి
9. **డి ఈశ్వర్**, వికాస సహాయకులు
10. **యం మంజుల**, వికాస సహాయకులు
11. **యు భాస్కర్**, వికాస సహాయకులు
12. **ఎ జ్యోతి**, వికాస సహాయకులు
13. **యల్ స్రవంతి**, వికాస సహాయకులు
14. **కె రాజశ్రీ**, వికాస సహాయకులు
15. **సిహెచ్ శ్రీనివాస్**, కంప్యూటర్ సహాయకులు
16. **డి తిరుపతి**, కంప్యూటర్ సహాయకులు
17. **కె శ్రీధర్**, కంప్యూటర్ సహాయకులు

పరిపాలన మరియు విత్తపాలన విభాగం

18. **బి సుమలత**, లెక్కల అధికారి
19. **పి శోభారాణి**, కార్యాలయ సహాయకులు
20. **ఐ మురళి**, కార్యాలయ డ్రైవర్
21. **టి స్వరూప**, కార్యాలయ సహాయకులు
22. **యం లలిత**, కార్యాలయ సహాయకులు

సహకార సూత్రములపై వివరణ

నిర్వచనము:

కొందరు వ్యక్తులు తమ ఆర్థిక, సామాజిక, సాంస్కృతిక అవసరాలను పూర్తి చేసుకొనుటకు స్వచ్ఛందముగా ఏర్పాటు చేసుకున్న స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి గల సంస్థ సహకార సంఘం. అభివృద్ధి కొరకై వ్యక్తుల సంయుక్త యాజమాన్యంలో, ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో సంఘం నిర్వహించబడుతుంది.

విలువలు:

స్వయం సహాయం, స్వభాధ్యత, ప్రజాస్వామ్యం/ధర్మం, సంఘీభావం/ఏకత్వంలనే విలువలు సహకార రంగానికి ఆధారం/పునాదులు. సంస్థ వ్యవస్థాపకులు వ్యవహరించే పద్ధతిలోనే క్రింద పేర్కొన్న నైతిక విలువలను సంఘ సభ్యులు నమ్ముతారు. అవి నిజాయితీ, బాహటత (ఓపెన్‌నెస్/అందరికీ తెలిసి ఉండే రీతిలో వ్యవహరించుట), సామాజిక బాధ్యత, ఇతరులకై తాపత్రయపడుట.

సూత్రములు:

సహకార సంఘాలు తాము నమ్ముతున్న విలువలను ఆచరణలో పెట్టడానికి మార్గదర్శకాలు సహకార సూత్రములు.

1వ సూత్రము: స్వచ్ఛంద మరియు సార్వజనీన సభ్యత్వం:

సహకార సంఘాలు స్వచ్ఛంద సంస్థలు. సంఘ సేవలను వినియోగించుకొనగలిగి, సభ్యత్వ బాధ్యతలను స్వీకరించిన అందరికీ వీటిలో సభ్యత్వానికి వీలవుతుంది. ఇందులో సభ్యత్వం లింగ, సామాజిక, జాతి, రాజకీయ లేదా మతపరమైన తేడాలను అతీతం.

2వ సూత్రము: ప్రజాస్వామికమైన సభ్యత్వ నియంత్రణ:

సహకార సంఘాలు ప్రజాస్వామ్య సంస్థలు. విధానాలు రూపొందించుకొనడం, నిర్ణయాలు చేయడంలో చురుకుగా పాల్గొనే తమ సభ్యుల చేత ఇవి నియంత్రించబడుతాయి. ఎన్నికైన స్త్రీ, పురుష ప్రతినిధులు సభ్యులకు జవాబుదారీగా ఉంటారు. ప్రాథమిక సహకార సంఘాలలో సభ్యులందరు సమాన ఓటు హక్కు కలిగి (ఒక సభ్యురాలికి/సభ్యునికి ఒక ఓటు) ఉంటాయి. మరియు ఇతర స్థాయిలలోని సహకార సంఘాలు కూడా ప్రజస్వామ్య పద్ధతిలో ఏర్పాటు చేయబడుతాయి.

3వ సూత్రము: సభ్యులచే ఆర్థిక నిర్వర్తన:

సభ్యులు తమ సంగ మూలధనానికి తమ వంతు చెల్లించుట మరియు ప్రజాస్వామ్య పద్ధతిలో నియంత్రించుట చేస్తారు. సాధారణంగా, అందులో కనీసం కొంత భాగమైనా సంఘ ఉమ్మడి ఆస్తి/సొత్తు అయి ఉంటుంది. సభ్యత్వం పొందటానికి షరతుగా పెట్టిన వాటాధనంపై, ఉంటే/ఇస్తే, సభ్యులకు పరిమితంగా పరిహారం ఇవ్వబడుతుంది. సభ్యులు క్రింద పేర్కొన్న ఏ ప్రయోజనాలకైనా మిగులును కేటాయిస్తారు.

- సంఘ అభివృద్ధి కొరకు ఇది నిధుల ఏర్పాటు ద్వారా కావచ్చు.
- ఇందులో కనీసం కొంత బాగం అవిభాజక మొత్తమై (పంచటానికి వీలులేనిదై) ఉంటుంది.
- సభ్యులు సంఘంతో చేసిన లావాదేవీల నిష్పత్తిలో వారికి పంపిణీ మరియు సభ్యులు ఆమోదించిన ఇతర కార్యక్రమాల నిర్వహణకు.

4వ సూత్రము: స్వతంత్ర ప్రతిపత్తి మరియు స్వేచ్ఛ:

సభ్యులచే నియంత్రించబడే స్వతంత్ర ప్రతిపత్తిగల స్వయం సహాయక సంస్థలు సహకార సంఘాలు. ప్రభుత్వంతో సహా ఇతర సంస్థలతో ఏమైనా ఒప్పందాలు కుదుర్చుకుంటే లేదా బయటి వనరుల నుండి మూలధనం సమకూర్చుకుంటే సంఘ స్వతంత్ర ప్రతిపత్తికి, సభ్యులచే ప్రజాస్వామిక నియంత్రణకు భంగం కలుగని షరతులపై ఇట్టి ఒప్పందాలు చేయబడుతాయి.

5వ సూత్రము: విద్య, శిక్షణ మరియు సమాచారం:

తమ సంఘ అభివృద్ధికి స్ఫూర్తివంతంగా పాటుపడుటకై సభ్యులకు, ఎన్నుకొనబడిన ప్రతినిధులకు, నిర్వాహకులకు, ఉద్యోగులకు సహకార విద్య, శిక్షణ ఏర్పాటు చేస్తాయి/ఇస్తాయి. సంఘ స్వభావంను గురించి, ప్రయోజనాలను గురించి ప్రజలతో ముఖ్యంగా యువతతో, ప్రజలను ప్రభావితం చేయగల నాయకులతో సంఘ సమాచారాన్ని పంచుకుంటాయి.

6వ సూత్రము: సహకార సంఘాల మధ్య సహకారం:

సహకార సంఘాలు స్థానిక, జాతీయ, ప్రాంతీయ, అంతర్జాతీయ వ్యవస్థలతో కలిసి పనిచేయుట ద్వారా తమ సభ్యులకు సమర్థవంతంగా సేవలు అందించుట, సహకారోద్యమంను బలపరుచుట చేస్తాయి.

7వ సూత్రము: సమాజం గురించి చింతన:

తమ సభ్యులు ఆమోదించిన విధానాల ద్వారా తమ సమాజం యొక్క అభివద్ధి కొనసాగేరీతిలో ఉండునట్లు పని/కృషి చేస్తాయి. (20-23 సెప్టెంబర్ 1995లో ఇంగ్లాండులోని మాంచెస్టర్‌లో జరిగిన 31వ అంతర్జాతీయ సహకార కాంగ్రెస్ చేత మరియు అంతర్జాతీయ సహకార సమితి (ఐ.సి.ఎ.) యొక్క మహాసభ చేత ఆమోదించబడినది.)

స్వకృషి సహకార ఉద్యమ పరిధి

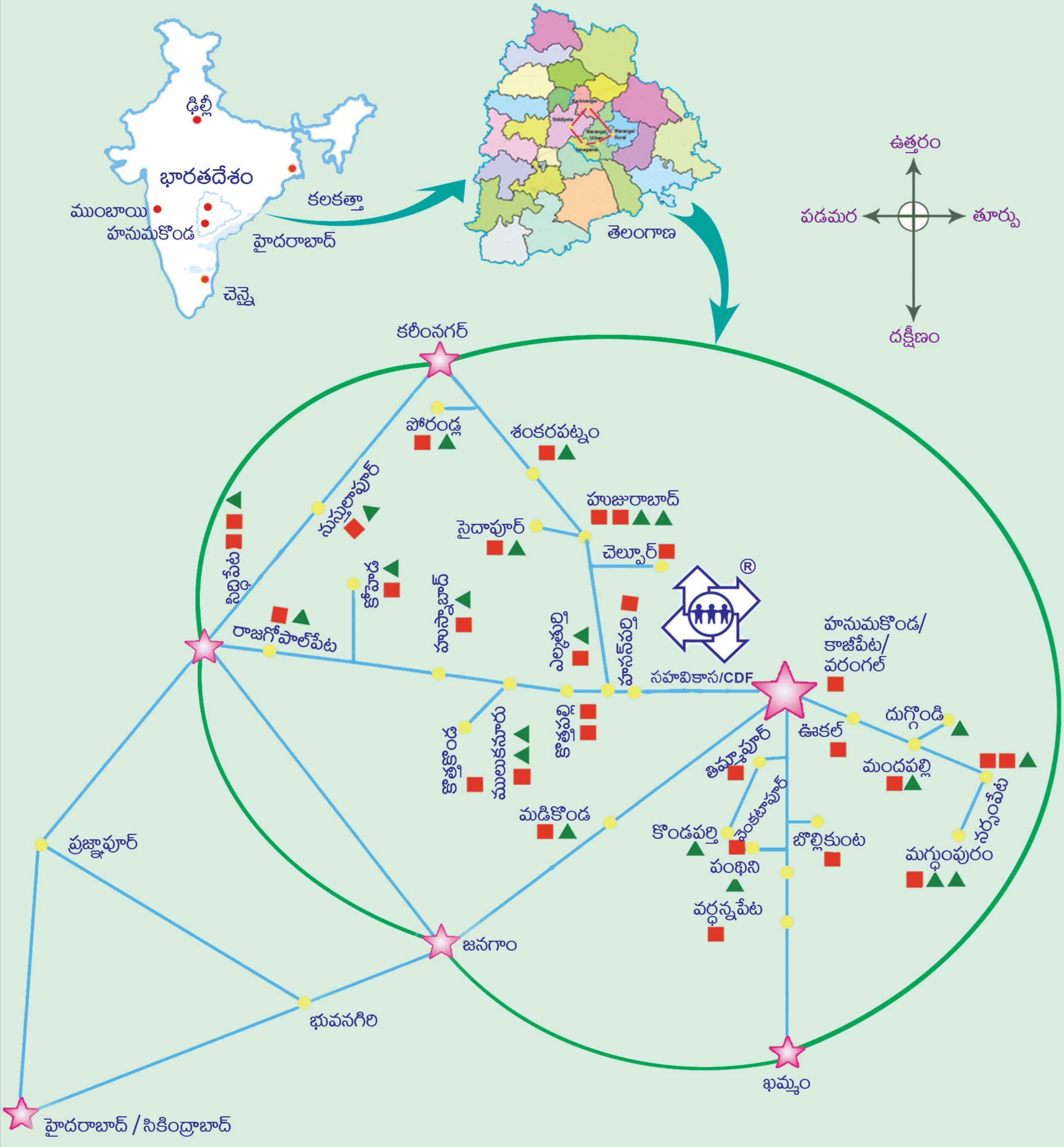

■	మహిళా పొదుపు సమితులు – 29
▲	పురుషుల పొదుపు సమితులు – 21